Werkinstructie Basiskwaliteit Natuur

Conditie Connectiviteit

Project	BKN in de gemeentelijke praktijk
Auteur	Stadswerk & Forurbannature
Review	Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel

WWW.STADSWERK.NL

Intern gebruik

Inhoudsopgave

1. Waarom deze werkinstructie 2
2. Voor wie is deze werkinstructie 2
3. Wat is het doel 3
4. Wat kun je vinden in deze werkinstructie 3
5. Uitleg over de BKN-conditie Connectiviteit 3
6. Datasystemen & openbare kaarten 6
7. Hoe ga je hiermee aan de slag 6
8. Wie heb je nodig 7
9. Tips voor beleid 8
10. Invulformulier BKN-conditie Connectiviteit 8
11. Bijlage 11

1. Waarom deze werkinstructie

Deze werkinstructie is gebaseerd op de conditie en advieswaarde zoals deze is omschreven in het rapport Basiskwaliteit Natuur (BKN) in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf).
We willen gemeenten enthousiasmeren en het zo makkelijk mogelijk maken om met BKN aan de slag te gaan. Daarom hebben we samen met gemeenten in een werksessie voor vier BKN-condities uitgewerkt welke stappen er nodig zijn om in jouw gemeente te bepalen hoe het ervoor staat voor die betreffende conditie.
Kijk voor uitwerkingen van andere BKN-condities op www.stadswerk.nl/BKN of op www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteitnatuur.

2. Voor wie is deze werkinstructie

Deze werkinstructie is voor gemeenten die aan de slag willen met BKN.
In het rapport staat in Fiche 12 (zie Bijlage) uitgewerkt hoe de BKN-conditie Connectiviteit bepaald moet worden.
In de werkinstructie zijn de ervaringen van gemeenten verwerkt zodat het voor andere gemeenten makkelijker wordt om met deze BKN-conditie aan de slag te gaan.

Intern gebruik

3. Wat is het doel

In het rapport Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf) staan de condities die randvoorwaardelijk zijn voor algemene soorten in dorpen en steden uitgewerkt. De volgende stap is om hier in de gemeentelijke praktijk mee aan de slag te gaan.

Het doel van dit project is om voor de BKN-condities werkinstructies te ontwikkelen die gemeenten handvatten geven hoe je hier integraal aan kunt werken. Praktische voorbeelden op basis van gemeentelijke systemen en gemeentelijke informatie zijn hierin verwerkt. Zo kunnen gemeenten van elkaar zien en leren hoe ze de BKN-conditie meetbaar kunnen maken met hun eigen gemeentelijke data.

4. Wat kun je vinden in deze werkinstructie

In deze werkinstructie leggen we uit hoe de BKN-conditie vertaald kan worden naar de gemeentelijke praktijk (hoofdstuk 5). We bespreken welke (gemeentelijke) informatie en openbare kaarten gebruikt kunnen worden om de BKN-conditie in kaart te brengen (hoofdstuk 6).

In hoofdstuk 7 leggen we uit hoe je deze informatie in beeld kunt brengen om te zien wat de huidige status is van deze BKN-conditie in jouw gemeente. We bespreken hoe je die uitkomst kunt vertalen naar de advieswaarde, of hoe je er een eigen gemeentelijke streefwaarde voor kunt opstellen.

Voor veel BKN-condities is samenwerking nodig met andere vakdisciplines. Zowel in de analyse van hoe de BKN-conditie ervoor staat als ook in de maatregelen die nodig zijn om de BKN-conditie te verbeteren. Een suggestie voor partijen waarmee je kan of moet samenwerken staat in hoofdstuk 8.

We besluiten de werkinstructie met tips voor het beleid (hoofdstuk 9) van de betreffende BKN-conditie. In hoofdstuk 10 vindt je het invulformulier waarin je jouw eigen gemeentelijke werkinstructie kunt opschrijven.

5. Uitleg over de BKN-conditie Connectiviteit

Voor de uitwerking van de BKN-conditie Connectiviteit is nog geen eenduidige uitwerking. Dit komt doordat plant- en diersoorten verschillende eisen stellen aan een verbinding. Ook de reikwijdte die plant- en diersoorten kunnen overbruggen verschilt per soort. Lokaal verschillen de diersoorten die voorkomen. Dit maakt het lastig om de connectiviteit voor Basiskwaliteit natuur in één (landelijk toepasbare) maat te vatten.

Connectiviteit als verbinding
Een verbinding heeft per definitie minimaal twee gebieden nodig die met elkaar verbonden worden. In je gemeentelijk beleid kan opgenomen staan dat het buitengebied met parken in de stad verbonden moet worden, of dat er een verbindingsroute loopt die het buitengebied aan de oostkant van het bebouwd gebied met het buitengebied aan de westkant moet verbinden.

Connectiviteit als doorwaadbaarheid
Heeft een buurt veel verhard oppervlak, dan zal dit gebied voor veel soorten moeilijker te doorkruisen zijn. De weerstand voor algemene soorten om door het gebied te komen is hoog, de doorwaadbaarheid is laag. Dit is een andere manier om naar de connectiviteit van het gebied te kijken.

Connectiviteit op verschillende schaalniveaus
Doordat connectiviteit van toepassing is op verschillende diersoorten zal de mate van verbinding geanalyseerd moeten worden op verschillende schaalniveaus. De WUR heeft een analyse gemaakt van connectiviteit op basis van drie schaalniveaus (30 m, 100 m, en 300 m). Hoe meer verbindingen van groen aanwezig zijn voor de verschillende schaalniveaus hoe hoger een buurt scoort op connectiviteit.

Gemeentelijk beleid voor connectiviteit
De BKN-conditie Connectiviteit is het makkelijkst uit te werken als je in je gemeentelijk beleid al gedefinieerd hebt wat verbindingszones zijn, en aan welke eisen deze moeten voldoen. Hieronder een aantal voorbeelden van gemeentelijk beleid voor:

- een groenstructuur inclusief blauwe waterstructuur;
- een ecologische structuur of ecologische verbindingszones of een netwerk van aaneensluitende biotopen;
- een boomstructuur;
- donkere corridors;
- het beschermen en versterken van gidssoorten/doelsoorten/indicatorsoorten*.

* Wat is het verschil tussen een gidssoort/doelsoort/indicatorsoort?
Vaak lopen deze definities in elkaar over. Voor meer uitleg lees bijvoorbeeld (niet uitputtend!):
Gidssoort:https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteitnatuur/tools-documenten/gidssoorten
Indicatorsoort: https://samenvoorbiodiversiteit.nl/updates/2024/02-februari/bijlage-kennisdocument-basiskwaliteit-natuur_lijst-van-indicatorsoorten_landelijk-gebied_vergrendeld.xlsx
Doelsoort is vaak meer lokaal gedefinieerd: https://www.leeuwarden.nl/wp-content/uploads/import/rapport_groen_gezond_voor_mens_en_dier1.pdf; https://www.ouder-amstel.nl/Home/Duurzaamheid/Biodiversiteit/Doelsoorten;
https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Doelsoorten-stedelijk-gebied.pdf;
https://natuurinclusiefontwikkelen.nl/doelsoorten/

Intern gebruik

In de uitwerking van het gemeentelijk beleid staat gedefinieerd wanneer de connectiviteit op orde is. Bijvoorbeeld:

- Als de gehele ecologische/groenstructuur de goede inrichting heeft, met de juiste maatvoering en het buitengebied verbindt met groene gebieden (parken) in de stad. Er zijn in de structuur geen barrières meer aanwezig.
- Als voor de betreffende soort wordt voldaan aan alle biotische, abiotische en inrichtingseisen in een doorlopende structuur tussen twee (potentiële) leefgebieden.
- Als in de verbindingszone meer habitats aanwezig zijn zal de verbindingszone voor meer dieren functioneren.
- Als een (vooraf) bepaald aantal doelsoorten het gebied kan doorkruisen. Je kan ook zeggen, de buurt is beter doorwaadbaar, of de weerstand in een gebied is laag.

Het vergroten van de connectiviteit doe je door het toevoegen van landschapselementen (blauw en groen) zoals het planten van bomen/struiken of het aanleggen van een natuurvriendelijke oever. Ook het toepassen van ecologisch beheer of het opheffen van barrières door het aanleggen van faunapassages verbeteren de connectiviteit.

Voor Connectiviteit is de advieswaarde nog in ontwikkeling.

Tabel 2: Overzichtstabel met de condities en advieswaarden onder inrichting

De advieswaarden zijn een eerste indicatie en richtinggevend voor het werken aan BKN. De advieswaarden per bebouwd landschapstype staan in tabel 6.

Subcategorie	Condities (basis voor KPI's)	Status	Advieswaarde
Aanwezigheid van natuurlijke elementen	Onverhard oppervlak	●○○	50% - 65%
	Aanwezigheid van water	●○○	2% - 18%
	Aanwezigheid van lage vegetatie	●○○	30% - 50%
	Aanwezigheid van middelhoge vegetatie	●○○	10%
	Aanwezigheid van boomkronen	●○○	20% - 40% / 1,5 – 2,9 m³/m²
	Aanwezigheid van ruimte achter gevels en daken	○○○	in ontwikkeling
Landschappelijke kwaliteit	Gebiedseigen bodem	○○○	in ontwikkeling
	Aandeel natuurvriendelijke oevers	○○○	in ontwikkeling
	Aanwezigheid van poelen	●●○	5 per km²
	Ecologische relevantie en diversiteit	○○○	in ontwikkeling
	Aandeel oude bomen	●○○	8% > 80 jaar
	Connectiviteit	○○○	in ontwikkeling
	Waterhuishouding	○○○	in ontwikkeling

Figuur 1 Advieswaarde Connectiviteit (BKN in de bebouwde omgeving)

Intern gebruik

6. Datasystemen & openbare kaarten

Er is nog geen landelijke data set die kan ondersteunen bij het bepalen van de connectiviteit van een gebied. Voor de BKN-pilot gebieden is er een kaart opgesteld die de weerstand van een gebied laat zien op basis van informatie van de WUR. Deze kaart is naar verwachting eind 2026 beschikbaar voor heel Nederland op de toolbox BKN.

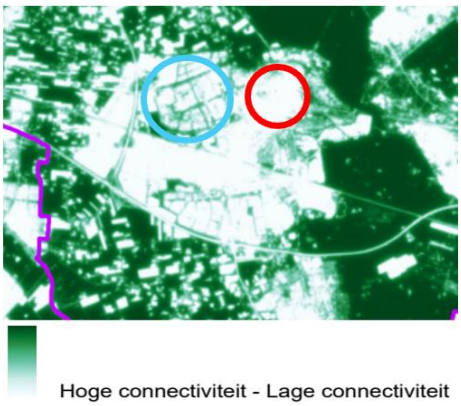

Figuur 2 Kaart die de weerstand van een gebied laat zien (Handleiding Quickscan BKN-condities).

Voor de bepaling van de connectiviteit in jouw gemeente is informatie over de hoeveelheid groen (gras, struiken, bomen) en blauw (watergangen, poelen) in de gemeente noodzakelijk. Dit betreft zowel openbaar als particulier groen en blauw. Vaak beschikken gemeenten alleen over informatie van het groen in hun beheer. Informatie over watergangen is bij het waterschap opvraagbaar. Gemeenten beschikken meestal alleen over informatie van tertiaire watergangen, vijvers en poelen.

Voor de connectiviteit van het bebouwd gebied voor soorten die afhankelijk zijn van groenstructuren kan je gebruik maken van de gegevens over het groenareaal in je gemeente. Informatie over bomen, maaibeheerkaarten, bosplantsoen, maar ook het verharde oppervlak in een buurt geeft je informatie over hoe makkelijk of moeilijk het is voor algemene soorten om zich door de omgeving te bewegen naar parken of het buitengebied.

Voor de connectiviteit van het bebouwd gebied voor waterafhankelijke soorten is informatie van over watergangen (waterschap), sluizen, dammen, duikers, natuurvriendelijke oevers, harde oevers (civiele constructies), poelen en moeraszones (groenbeheersysteem).

7. Hoe ga je hiermee aan de slag

Om de connectiviteit van het groen en blauw in jouw gemeente te bepalen ga je aan de slag met de informatie die je als gemeente tot je beschikking hebt en de uitgangspunten die je hebt vastgelegd in gemeentelijk beleid. Als je als gemeente geen beleid hebt vastgesteld voor connectiviteit, dan zou je de analyse van verschillende BKN-condities bij elkaar kunnen optellen (zie uitleg ‘stapeling van BKN-condities).

Intern gebruik

Hieronder verschillende manieren om met connectiviteit aan de slag te gaan. Werk uit welke manier past bij jouw gemeentelijke situatie.

Gemeentelijke groenstructuur of ecologische structuur: Heeft de gemeente in haar beleid de ecologische/groenstructuur (in de omgevingsvisie) op kaart vastgelegd dan is dat het uitgangspunt om de connectiviteit op te beoordelen.
Bij deze uitwerking hoort ook een definitie van barrières, de maatvoering van de verbinding of wat een gat in de verbindingsstructuur is. Aan de hand van de definitie van de barrières, maatvoering of het 'gat in de connectiviteit' kunnen knelpunten worden bepaald en wordt de kwaliteit van de inrichting omschreven. Op basis van je beleid weet je ook wanneer een verbinding 'goed genoeg is'.
Gemeentelijk soortenbeleid: Beoordeling van de biotische (hooiland/struiklaag/boomlaag), abiotische (bodemkwaliteit/waterverbinding/kalkrijke muren/donkerte) en inrichtingscondities (struiklaag, boomlaag, faunapassages, geleidende structuren) die essentieel zijn voor de verbinding van de gidssoort/doelsoort/indicatorsoort* (zie gele kader hoofdstuk 5). Op basis van de criteria die de soort nodig heeft voor een functionele verbinding analyseer je waar de connectiviteit aan de voorwaarden voldoet, of waar er een knelpunt is, en wat er nodig is om het knelpunt te verhelpen.
Stapeling van BKN-condities: Zijn er veel natuurlijke elementen aanwezig (zoals benoemd in de condities Fiches 1 t/m 5) in een doorgaande structuur dan telt dit bij elkaar op tot een functionerende verbinding. Het betreft de BKN-condities: *1. Onverhard oppervlakte 2. Aanwezigheid van water 3. Aanwezigheid van lage vegetatie 4. Aanwezigheid van middelhoge vegetatie 5. Aanwezigheid van boomkroonvolume*. Op deze manier zet je de analyse van meerdere BKN-condities in om te komen tot een bepaling van BKN-conditie connectiviteit. Met deze methode analyseer je waar de verbindingen liggen die door veel soorten gebruikt kunnen worden (generieke verbindingen). Bedenk dat er altijd soorten zijn die specifieke elementen nodig hebben voor een goede verbindingszone (geen lantaarnpalen, bepaalde voedselplanten of waardplanten voor vlinders, poelen, etc.).

Voor de analyse van de BKN-conditie Connectiviteit is lokaal maatwerk noodzakelijk.

8. Wie heb je nodig

Om de connectiviteit in het bebouwd gebied in kaart te brengen (en te verbeteren) is het noodzakelijk om met meerdere disciplines samen te werken. Zowel ruimtelijke planners, collega's van recreatie, (langzame) mobiliteit, klimaatadaptatie, water, gezondheid en beheer zijn essentieel in het analyseren en verbeteren van de connectiviteit.

Deze partners moeten overtuigd zijn van de nut en noodzaak van connectiviteit als onderdeel van BKN en zich gezamenlijk inspannen om BKN te verbeteren.

Intern gebruik

9. Tips voor beleid

Een grotere connectiviteit draagt bij aan een klimaatadaptieve leefomgeving, gezonde (langzame) mobiliteit (wandelen, fietsen door een groene omgeving), mentale gezondheid van je bewoners, recreatie in de buurt, en recreatieve verbindingen naar parken en de buitengebieden (doelsoort 'mens'). Verbindt connectiviteit waar mogelijk aan doelen van andere beleidsvelden.

Heeft jouw gemeente nog geen beleid voor het vergroten van de connectiviteit dan zal dit uitgewerkt moeten worden met meerdere vakinhoudelijke experts, en op verschillende schaalniveaus. Werk hierbij van groot naar klein; van regionaal, dorps-/stads-, wijk- naar buurtniveau.

Definieer je beleid voor connectiviteit, bepaal dan ook de streefwaarde waar je naartoe wilt werken. Maak deze zo SMART mogelijk. Bijvoorbeeld: in 2030 willen we 20% van de barrières opgelost hebben, of in 2050 een doorwaadbaarheid van 60% hebben, 50% van de tuinen in het bebouwd gebied hebben een boom.

10. Invulformulier BKN-conditie Connectiviteit

Over dit invulformulier
Deze werkinstructie is gebaseerd op de conditie en advieswaarde zoals deze is omschreven zijn het rapport Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf).

De oranje tekst geldt als voorbeeld voor de uitwerking. Deze tekst kan je vervangen door eigen tekst en verwijderen na afronding van de werkinstructie.
Het is de bedoeling dat je in het invulformulier zo concreet mogelijk opschrijft welke datasets je gebruikt voor de bepaling van de BKN-conditie Connectiviteit. Als je op wereldreis gaat moet iemand anders precies dezelfde analyse kunnen doen.

Gemeentelijk data systeem	Observe/Geovisia/ARCView/Vicrea/Geoborg/Azure/GRIB/GBI World/ Nazca
Definitie Bebouwd gebied	In het rapport van BKN wordt deze begrenzing van bebouwd gebied geadviseerd: https://www.arcgis.com/home/item.html?id=42305ab1704b4fb28ee74b0d0a157b17 Het is ook mogelijk om het bebouwd gebied van de gemeente omschrijven / de begrenzing gebruiken van de bebouwingscontour uit de omgevingsvisie / of een andere begrenzing. Leg in de werkinstructie vast welke begrenzing je gebruikt.

	Ter informatie: BKN gaat over natuur buiten de natuurgebieden. Voor connectiviteit wil je groen in het bebouwd gebied met elkaar maar ook met de Natura2000 of NNN gebieden verbinden. Neem de natuurgebieden mee als 'te verbinden gebieden' in deze BKN-conditie.
Begrenzing Bebouwd gebied Bestandsnaam	GIS-shapefile naam… (en de locatie waar deze shapefile staat).
Beleidsuitgangspunten connectiviteit	Check je beleid op deze punten en vul aan met teksten uit jouw beleid: Wat staat er in je omgevingsvisie over natuur/ecologie/biodiversiteit? Is er een groenstructuur/ ecologische infrastructuur vastgelegd in je beleid? Zoja, wat zijn de maatvoeringen/kwaliteitseisen/kwantiteitseisen aan deze structuur? Is er een knelpuntenkaart vastgesteld? Als er geen structuur in je beleid is vastgelegd dan kan je op basis van kwaliteitseisen aan de inrichting de connectiviteit uitwerken. Dit kan op basis van criteria in maatvoering, of criteria die gidssoorten stellen aan hun leefgebied en de verbinding daartussen. De vragen die je wilt beantwoorden zijn: wat wil ik met elkaar verbinden (welke leefgebieden); waarom (voor welke plant/diersoorten) en hoe (maatvoering of kwaliteitseisen).
Datasets die gebruikt kunnen worden om de connectiviteit te bepalen	De volgende datasets worden gebruikt voor de analyse van de connectiviteit: Groenstructuur/ecologische infrastructuur/kaarten met de parken & het buitengebied/ kaarten met waterstructuren/ kaarten met boomstructuren/beheerkaarten met groene gebieden (en de locatie waar deze shapefiles staan?)
Datasets die niet gebruikt worden in de analyse van de connectiviteit	Door te definiëren wat je niet meeneemt wordt de definitie duidelijker. Bijv. voor de connectiviteit bomenlanen voor vleermuizen kijk ik alleen naar de boomstructuur en de gaten die er in de lanen zitten. Verlichting is niet meegenomen omdat onduidelijk is of de lichtbron naar boven uitstraalt of niet. Of bijvoorbeeld: bermen die minder breed zijn dan 3 meter worden niet meegenomen in de analyse voor connectiviteit.
Hoe ga je de connectiviteit bepalen?	1. Op basis van expert judgement bepalen waar de connectiviteit niet op orde is. Bijv. Amsterdam knelpunten kaart: https://maps.amsterdam.nl/ecopassages/ 2. Op basis van maatvoering van bijv 30 meter. Bijv. zoals in de natuurvisie van Den Haag (blz 18/19) https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/pdf/nota-stadsnatuur-webversie.pdf en https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=093893

	b9d0654c59978b26655d1d3d4b&extent=73001.7325%2C451098.6467%2C88737.0639%2C458794.8621%2C28992 3. Op basis van een GIS-analyse met de uitgangspunten: …. Bijv. voor de egel: groenstroken die minimaal 2 meter breed zijn, met 50% struiklaag als beplanting, maximaal 20 meter onderbreking (https://hetgroenehuisamersfoort.nl/storage/uploads/de496d2/files/Egel.pdf) 4. Met een biodiversiteitsstresstest de connectiviteit bepalen bijv Tilburg: https://www.biodiversiteitstresstest.nl/town/tilburg/biodiversiteit/gidssoort/1-gewone-dwergvleermuis 5. Indicator 2 – de 'Singapore index on cities biodiversity' toont een meer wetenschappelijke benadering: https://www.nparks.gov.sg/docs/default-source/resources/2021/handbook-singapore-index-cities-biodiversity.pdf
Hoe ga je de connectiviteit verbeteren en volgen?	Hoe ga je de voortgang voor de BKN-conditie volgen? De maatregelen die je gaat uitvoeren ter verbetering van deze conditie zullen een betere connectiviteit tot gevolg hebben. Hoe ga je dit effect volgen? • Jaarlijkse analyse van de data zoals eerder gedaan? Schrijf dan de analysestappen uit. • Het volgen van het oplossen van knelpunten. Jaarlijks bijwerken van een knelpunten kaart op 1/1/20XX obv expert judgement. Wordt deze BKN-conditie openbaar zichtbaar bijgehouden?

11.Bijlage

Fiche 12: Connectiviteit

Inrichting - Fiche 12 Connectiviteit

Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving | 50

De maatlat

Conditiefiches

Landschapsfiches

Bijlagen

Fiche 12.

Connectiviteit

De connectiviteit (verbinding) van natuurlijke elementen is erg belangrijk voor de kwaliteit van een gebied voor algemene soorten. Connectiviteit vergroot de verspreiding van dieren en planten, bevordert genetische uitwisseling en ondersteunt het herstel van populaties. Connectiviteit kan per soort verschillen: soorten hebben een verschillende reikwijdte en stellen verschillende eisen aan de kwantiteit en kwaliteit van de verbinding. Voor vleermuizen is het onder andere belangrijk dat hun vliegroute niet wordt gehinderd door licht, terwijl voor vissen vooral de doorwatering een belangrijke connectiviteitsmaat is, en voor een egel dat hij van tuin naar tuin kan bewegen. Connectiviteit kan dus verschillen in vorm, schaalniveau en kwaliteitsvoorwaarden. Deze verschillen maken het erg lastig om de connectiviteit voor Basiskwaliteit Natuur in één maat te vatten. Er is daarom nog geen eenduidige maat vastgesteld voor connectiviteit voor BKN. Wel kan voorbeeld worden genomen aan andere gemeenten of methoden die al worden gehanteerd (zie hieronder).

Voorbeelden van het meten van connectiviteit
In de zoektocht naar een maat voor connectiviteit heeft de WUR een analyse gemaakt van connectiviteit op basis van drie schaalniveaus (30 m, 100 m, en 300 m). Hoe meer verbindingen van groen aanwezig zijn voor de verschillende schaalniveaus hoe hoger de score. Een dergelijke maat of kaarten en lokale analyse van het gebied kunnen helpen om de connectiviteit in beeld te brengen.

○○○ Eerste advieswaarde
In dit rapport wordt nog geen specifieke maat voor connectiviteit geadviseerd. Desondanks blijft het van groot belang om de verbondenheid van natuurlijke elementen op lokaal niveau te evalueren en samen met experts invulling te geven aan effectieve maatregelen ter versterking van de biodiversiteit.

Sturen op connectiviteit
Voor de connectiviteit geldt dat het belangrijk is om op verschillende niveaus te sturen op verbinding. Niet alleen binnen een buurt door het verbinden van natuurlijke elementen in straten en met parken, maar ook door buurten met elkaar te verbinden en de gemeente met het omliggende landschap. Faunapassages voor onder meer padden, kikkers en kleine zoogdieren, vispassages en bijenlinten verhogen de connectiviteit op verschillende schaalniveaus en verbeteren daarmee de leefomstandigheden van uiteenlopende soorten. Hiermee ontstaat er uiteindelijk een groenblauwe dooradering waar meerdere soorten gebruik van kunnen maken. Ook in het beleid kunnen richtlijnen voor verbindingen worden vastgelegd. Zo heeft de gemeente Den Haag richtlijnen voor connectiviteit opgenomen in de Nota Ecologische Verbindingszones en heeft de gemeente Tilburg de verbindingszones op kaart vastgelegd inclusief kwaliteitseisen.

Voorbeeld van de gemeente Amersfoort
Om de connectiviteit op verschillende schaalniveaus te borgen maakt de gemeente Amersfoort gebruik van zogenaamde gidssoorten. Deze gidssoorten vertegenwoordigen een groep aan condities die passen bij een gebiedseigen Basiskwaliteit Natuur. Zo heeft de gemeente Amersfoort wilde bijen, de kamsalamander, steenuil, blauwborst, das en haas als gidssoorten gekozen. Al deze soorten hebben een andere reikwijdte. Door ervoor te zorgen dat voor al deze soorten de connectiviteit op orde is, wordt deze conditie op verschillende schaalniveaus in de gemeente geborgd.